

KIRKAS AURINGONVALO ON TEHOPAKKAUS

Kesäisessä auringonvalossa saat värikkäitä henkilökuvia. Mutta toisin kuin luulisi, kuva vaatii usein lisävaloa. **Tiina Puputti** kertoo, miten vältät pahimmat sudenkuopat, kasvojen puhki palamisen ja liian tummat varjokohdat.

TEKSTI JA KUVAT **Tiina Puputti**

Valaisuun käytetyt välineet:

- 1 **PÄÄVALO:** välähdyspää, sateenvarjoheijastin (16 cm, 90°) ja hopeinen kiiltävä sateenvarjo (105 cm)
- 2 **TÄYTEVALO:** välähdyspää, sateenvarjoheijastin (16 cm, 90°), kulta hopea kiiltävä sateenvarjo (105 cm)
- 3 **KORKOVALO:** kirkas auringonvalo

» Mustavalkoinen lähikuva havainnollistaa oikealta takaviistosta paistavan kirkkaan auringonvalon muodostaman korkovalon. Mallin kasvoilla näkyy lisävalonlähteillä luotu valo- ja varjopuoli. Irrotukset on tehty kuvaamalla alaviistosta – näin mallin taakse on saatu yksinkertainen taivas kasvien sijasta.

Auringonvalo korkovalona

Mallin on helppo olla kuvattavana, kun kirkasta auringonvaloa käytetään korkovalona. Tämä on tyypillisin tapa käyttää auringonvaloa.

Auringonvalo on niin kirkasta, ettei sen suuntaan voi katsoa kunnolla. Siksi malli kannattaa asettaa siten, että kasvat eivätkin ole kohti aurinkoa. Tällöin malli pystyy pitämään silmänsä auki.

Kannattaa kuitenkin tarkistaa, ettei mallin etupuolella ole vaaleaa pintaa, koska auringonvalo heijastuu siitä suoraan mallin silmiin lähes yhtä kirkkaana kuin itse valon lähde.

Kuva on toteutettu siten, että auringonvalo oli korkovalona kamerasta katsottuna mallin oikealla puolella. Koska tässä valo-olosuhteissa vallitsevalla valolla on selkeä suunta, päävalo on asetettu samalle puolelle mallia.

Päävalona on käytetty välähdyspäättä,

johon oli kiinnitetty sateenvarjoheijastin ja kiiltävä hopeinen sateenvarjo. Kiiltävä pinta tuottaa kovaa valoa, kuten auringonvalo. Koska malli liikkui ”kohti aurinkoa” kuvaustilanteessa, valaisuun on valittu suurikokoinen valonlähde. Valo levisi näin laajemmalle alueelle ja valaisi kasvojen lisäksi myös vaateen etuosan. Täytevalona on käytetty välähdyspäättä, johon oli kiinnitetty sateenvarjoheijastin ja kiiltävä kulta hopea sateenvarjo. Näin mallin kasvojen varjokohtiin saatiin lämmin sävy.

Käytössä oli akkusalamasetti, jossa oli kaksi välähdyspäättä. Molemmat välähdyspäättä välähtävät samalla teholla, joten valo- ja varjopuolen valoero saadaan aikaan asettamalla valonlähteet eri etäisyydelle mallista. Mallia lähempänä oleva päävalo valaisee mallin kirkkaammin. Kun täytevalo on hieman kauempana, muodostuu tästä etäisyys-erosta mallin kasvoille valo- ja varjopuoli.

KIRKAS AURINGONVALO

Kirkkaan auringonvalon valo-olosuhteissa aurinko paistaa suoraan pilvettömältä taivaalta. Sen tuottama valon luonne vastaa studio-olosuhteissa pienikokoisen valonlähteen valoa. Valolla on selkeä suunta, ja se tuottaa jyrkkäreunaisen valon ja varjon rajan.

Kirkkaan auringonvalon olosuhteissa varjokohdat jäävät hyvin tummiksi ja valokohdat ovat todella vaaleita. Valo-olosuhteissa tarvitaan useimmiten lisävalonlähteitä, joissa on paljon tehoa. Tyypillisesti lisävalonlähteillä vaalennetaan liian tummiksi jääviä kohtia, jotta koko kuva-ala saadaan pysymään histogrammin alueella.

Kirkkaan auringonvalon olosuhteissa kuvatussa kannattaa huomioida, ettei kuvaussuunnassa taustalla ole kirkkaan auringonpaisteen valaisemia kohtia ja hyvin tummia varjokohtia. Jos näin käy, varjokohdat jäävät alivalottuneiksi. Tämän takia kannattaa valita kuvaussuunta, jossa sävyala on pienikontrastinen ja sävyt lähellä toisiaan.

KOKONAISKONTRASTI JA VALON VÄRILÄMPÖTILA

Kuvan kokonaiskontrastin hallinnan periaatteena kuvaustilanteessa oli, etteivät kuvan vaaleat kohdat (pilvet) pala puhki. Tämän jälkeen lisävalonlähteillä on vaalennettu liian tummiksi jäävät kohdat. Näin varmistetaan, että sävyt säilyvät koko kuva-alalla.

Kuvauspaikka ja -korkeus on valittu niin, ettei horisontissa oleva tumma metsä näy kuvassa. Koko maiseman sävyala säilyi näin histogrammin alueella. Hyvä lähtökohta tässä valo-olosuhteissa kuvaamiseen on ISO-arvo 100, suljinaika 1/125s ja aukko f/16.

Kuva otettiin heinäkuussa päivän kuumimpana hetkenä, kun aurinko on korkeimmillaan. Kuvaustilanteessa kamerassa oli värilämpötila-asetuksena 5 500 K. »

» Kokonaiskontrastin hallinnan periaatteen mukaisesti taivaalla vaaleissa pilvissä näkyy sävyjä, eikä kuva-alalle ole valittu kovin tummiksi jääviä varjokohtia. Kuvasta havainnollistuu myös, että pääkohteen valaisuun tarvitaan erillisiä lisävalonlähteitä.

HEHKUVAT VÄRIT

Kuvan värisommittelu on monivärisyyden leikkiä. Meikki, kampausta ja muu rekvisiitta lisäävät hulmuavan vaateen värien hehkua. Lisäksi mallin luonnollinen iloisuus korostaa muita elementtejä.

Vaikka kuvassa on paljon värejä, niin niitä on suhteessa erilaisia määriä. Sinisen ja vihreiden sävyjä on eniten. Niitä kirkastavat punaisen, keltaisen ja oranssin eri sävyt. Värien eri määrät tekevät värisomittelusta vaihtelevan ja lisäävät kuvan dynamiikkaa.

KUUMUUS

Kirkas auringonvalo on hieno valo-olosuhde, joka saa värit loistamaan. Samalla se on haasteellinen kuvaustilanteen kannalta.

Kirkkaassa auringonvalossa on kuuma sekä työskennellä että olla mallina. Kuumuus ja hikoilu vaikuttavat mallin meikin, kampausten sekä vaatteiden säilymiseen kuvauskelvollisena. Kun kuvataan kirkkaassa auringonvalossa, kannattaakin varata mukaan juotavaa, väli-palaa ja aurinkovoidetta. Jos malli joutuu olemaan auringossa pitkiä aikoja, kannattaa hänelle varat myös sateenvarjo aurinkovarjoksi.

Kirkkaassa auringonvalossa varjokohdat jäävät hyvin tummiksi ja valokohdat ovat todella vaaleita. Useimmiten tarvitaan lisävalonlähteitä.

Auringonvalo päävalona

Auringonvalo voi käyttää myös päävalona. Kun auringonvalo käytetään päävalona, kannattaa huomioida, että mallin saattaa olla vaikeaa pitää silmiään auki häikäisevässä kirkkaudessa.

Kuvan täytevalona on käytetty kiiltävää, kultahopeista heijastinta, joka oli kooltaan noin 180 x 245 cm. Kiiltäväpintainen heijastaa auringonvalon liian kirkkaana mallin kasvoille. Siksi heijastin ei yleensä ole järkevä täytevalo kirkkaassa auringonvalossa. Tässä tapauksessa asia ratkaistiin niin, että malli piti kuvassa silmiään kiinni, koska se sopi kuvan viestiin.

Heijastimen pinnan väri on puolikiiltainen, jotta kasvojen varjokohtiin saatiin lämmin sävy. Kiiltävä pinta puolestaan vastasi auringonvalon luonnetta. Avustaja piti heijastinta samalla puolella päävalon kanssa (kamerasta katsottuna oikealla puolella), ja siitä heijastettiin auringonvalo vaalentamaan mallin varjokohtia.

Jos kuvauksessa ei ole avustajaa, voi hei-

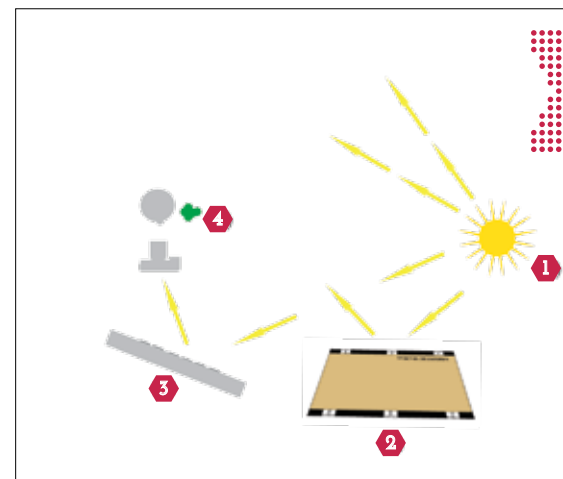
jastimen kiinnittää erilliseen valoalustaan puristimella. Heijastin kannattaa kiinnittää tukevasti, jotta se pysyy halutussa paikassa ja kulmassa. Varsinkin kiiltäväpintainen heijastin tuottaa niin kovaa ja voimakasta valoa, että väärässä kohdassa oleva heijastus saattaa pilata kuvan.

Valaisuun käytettiin vielä yhtä lisävalonlähettä. Kultahopeaheijastimen lisäksi mallin kasvoille annettiin läikikästä valoa itse rakennetulla puolikiiltävällä hopeaheijastimella. Heijastimeen kiinnitetyt peilinpalat heijastivat auringonvalon lähes yhtä kirkkaasti kuin aurinko, joten heijastin kuumotti mallin kasvoja. Siksi sitä ei pidetty paikoillaan pitkään kerrallaan.

Lisäksi koiranputki kiinnitettiin rautalangalla erilliseen valoalustaan kuva-alueen laidalle. Koiranputki oli niin lähellä mallia kuin mahdollista. Näin se muodosti mahdollisimman teräväreunaisen varjokuvion malliin ja samalla se näkyi kuvan oikeassa reunassa etualalla epäterävänä visuaalisena elementtinä.

☞ Oikealla näkyvä koiranputki muodostaa varjokuvioita mallin vaatteeseen. Peilinpaloilla varustettu heijastin lisää vaaleita valoläikkiä mallin kasvoihin.

Valaisuun käytetyt välineet:

- 1 **PÄÄVALO:** kirkas auringonvalo.
- 2 **TÄYTEVALO:** Sunbounce Big Zebra/White (180 x 245 cm).
- 3 **ERILLINEN LISÄVALONLÄHDE:** puolikiiltävä hopeinen heijastin, johon on kiinnitetty peilinpaloja.
- 4 **GOBO -VALONMUOKKAAJA:** koiranputkea kiinnitettynä erilliseen valoalustaan.

KUVAUSKORKEUDELLA KOHTI AURINKOA

AURINKOKUVISSA SELKEIN valokuvaimaisun keino on kuvauskorkeuden valinta. Toinen kuvista on otettu alaviistosta ja toisen yläviistosta.

1 Korkovalon kuvassa auringon tavoittelu korostuu avaran taivaan näkymisellä sekä voimakkaasti ylöspäin suuntautuvala mallin ja kasvien asennolla. Kaikki kuvan elementit ovat menossa kohti aurinkoa.

2 Toisessa kuvassa malli puolestaan kurottautuu kohti aurinkoa: nauttii valosta sekä lämmöstä ja kääntää onnellisena kasvonsa kohti sitä. Sama viesti, eri kuvauskorkeus ja kuvakulma.

Miljöökuvauksessa kannattaakin olla mukana sekä tikkaat että istuinalusta. Ilman tikkaita ei pääse tarvittavan korkealle kuvaamaan. Myös alaviistosta kuvatessa on mukavampaa, kun polvien alla oli pehmeä alusta.

DIAGONAALISET LINJAT

OBJEKTIIVIVALINTA SELKEYTTÄÄ molempien kuvien viestiä. Laajakulmaisella objektiivilla saa aikaan voimakkaan perspektiivivaikutelman, jota tehostaa diagonaalisten linjojen käyttö sommitelun keinona.

1 Korkovalon kuvassa diagonaaliset linjat suuntautuvat kohti aurinkoa. Syvyysvaikutelma voimistuu entisestään etualan täyttävien, suurikokoisten kasvien ansiosta. Laajakulmaisesta objektiivin vuoksi kuva melkein pä ”imaisee” katsojan sisään maisemaan ja kohti aurinkoa. Alaviistosta kuvaaminen vahvistaa tätä vaikutelmaa.

2 Toisessa kuvassa diagonaaliset linjat suuntautuvat kohti mallin kasvoja, jotka ovat suuntautuneet ”kohti aurinkoa”. Kuva on otettu hyvin läheltä mallia A-tikkaiden päältä. Malli suuntasi kasvonsa kohti kameraa. Laajakulmaisesta objektiivin ansiosta kuvaan mahtui kasvojen lisäksi mukaan kesäistä taustaa, etualalle epäteräviä kukkia sekä hulmuavaa vaatetta. Kaikkien näiden elementtien linjat suuntautuvat kohti mallin kasvoja. ●

Tiina Puputti
VALO JA VALAISU
Docendo | www.docendo.fi
215 sivua | 39 €

